

SPIS TREŚCI

Wstęp Hansa-Gerta Poetteringa	23
Przedmowa Josepha Daula	19
Lista skrótów	25
Podziękowania	31
Wstęp Czemu ma służyć historia Grupy?	33
Przesłanie dziedzictwa i pamięci	33
Przedmiot i podmiot europejskiej historii	34
Metoda – źródła pisane, świadectwa i woła przejrzystości	36
Dlaczego tytuł brzmi „Podróż do serca Europy”?	37
Plan książki	37
Część pierwsza Czas pionierów (1952–1979)	41
I Geneza wspólnej Europy	43
Powstanie Grupy Chrześcijańskich Demokratów	43
Inicjatywa Schumana z 9 maja 1950 r. i ojcowie założyciele	45
EWWiS – pierwszy krok integracji europejskiej	47
Grupa – instytucja w instytucji?	48
Duch rodzinny i wartości Chrześcijańskich Demokratów	49
EWO – rozczarowanie Grupy Chrześcijańskich Demokratów (1953–1954)	52
Mobilizująca rola Messyny – podpisanie Traktatów rzymskich (1955–1957)	55

II	Błyskawiczny wzlot nowych wspólnot europejskich	57
	Jedyne Zgromadzenie Parlamentarne (1958) – „motyl z poczwarki”	57
	Parlament potwierdza swoją niezawisłość, mianując przewodniczącym Roberta Schumana (marzec 1958)	58
	„Euratom jest kwestią woli politycznej”	60
	Grupa Chrześcijańskich Demokratów popiera przyspieszone wprowadzenie Wspólnego Rynku (1958–1968)	63
	Integracja europejska zyskuje na popularności	65
	Afirmacja wspólnej potęgi handlowej	66
	Ostateczna realizacji unii celnej (1968–1969)	67
III	Obrona modelu wspólnotowego (1961–1966)	69
	Plany Foucheta – nieporozumienia i utarczki wokół przyszłej Unii Politycznej (1961–1962)	69
	Grupy Chrześcijańskich Demokratów nie satysfakcjonuje zwykła współpraca międzypaństwowa	70
	Kryzys „pustego krzesła” i „kompromis” luksemburski (czerwiec 1965–styczeń 1966)	73
IV	Wspólna polityka rolna, ukochane dziecko Chrześcijańskich Demokratów	77
	Konferencja w Stresie – zarys głównych założeń WPR (1958)	77
	Trzy „maratony” rolne (1962–1968)	79
	Plan Mansholta (1968) – początek głębokiej reformy WPR	81
	WPR pozostaje jednak „samą istotą Wspólnoty, sercem integracji”	83
V	Długa droga ku Unii walutowej	85
	Załamanie systemu z Bretton Woods (1971) początkiem kryzysu finansowego w Europie	87
	Waż redukuje fluktuacje walut	87
	Szczyt paryski, celem – „Unia Europejska” (październik 1972)	88
	Grupa sprzyja Europejskiemu Funduszowi Walutowemu, wyposażonemu w silne środki	88
	Powstanie Europejskiego Systemu Walutowego pokrzepieniem dla Chrześcijańskich Demokratów (1978)	90

VI	Grupa Chrześcijańskich Demokratów rozgrywa kartę budżetową parlamentu europejskiego	93
	Wzmocnienie uprawnień budżetowych – traktaty finansowe z 1970 i 1975 r.	94
	Heinrich Aigner roztacza skrzydła nad Trybunałem Obrachunkowym	96
	Tak zwana procedura Notenbooma	96
VII	Pierwsze rozszerzenie wspólnoty (1972)	99
	Odnowa w Hadze (1969) – świeży powiew dla Europy – dokończenie, pogłębienie, rozszerzenie	99
	Perypetie brytyjskiej kandydatury do Wspólnoty Europejskiej	100
	Nowi członkowie z Irlandii w Grupie Chrześcijańskich Demokratów, ...ale Brytyjczycy będą musieli poczekać	104
	Dalszy postęp w kierunku unii politycznej (1972–1974)	105
VIII	Zwrot demokratyczny w państwach Europy Południowej (1974–1975)	107
	Rewolucja goździków w Portugalii (kwiecień 1974)	108
	Kryzys cypryjski przyczyną upadku greckich pułkowników (lipiec 1974)	109
	Śmierć generała Franco i demokratyzacja Hiszpanii (listopad 1975)	110
IX	Polityka społeczna wspólnoty – awangardowa polityka Chrześcijańskich Demokratów (1953–1979)	113
	Pierwsze dokonania EWWiS	113
	Niech aspekty gospodarcze i socjalne idą w parze „jak ogień z płomieniem”	114
	Konkret dla obywateli – swobodny przepływ siły roboczej	116
	Dialog społeczny Grupy Chrześcijańskich Demokratów z przedsiębiorstwami i związkami zawodowymi	118
X	Grupa Chrześcijańskich Demokratów solidarna z narodami uciskanymi przez związek radziecki	121
	Berlin – „mur hańby” (1961)	122
	Represje na Węgrzech (październik 1956) i w Czechosłowacji (sierpień 1968)	123

	Szczyt w Helsinkach (1975), rzeczywiste czy ułudne odprężenie między Wschodem i Zachodem?	124
	Odważna inicjatywa Grupy – współpraca europejska w zakresie zbrojeń (1978)	126
XI	Historyczne dziedzictwo moralne – pomoc dla Afryki	129
	Wkład Grupy Chrześcijańskich Demokratów w pierwszą (lipiec 1963) i drugą (1969) Konwencję z Jaunde	130
	Konferencja w Lomé – przełom w relacjach wzajemnej solidarności (luty 1975)	131
	Grupa Chrześcijańskich Demokratów a trudna walka o prawa człowieka w Afryce – bilans skontrastowany	133
XII	Codziennność Grupy Chrześcijańskich Demokratów w latach 1952–1979	135
	Włosko-niemieckie kondominium w Grupie Chrześcijańskich Demokratów?	135
	Pierwsi przewodniczący	137
	„Klub” Europejczyków	138
	Podróże i poznawanie Europy	139
	Powstanie ponadnarodowego Sekretariatu	141
	„Prawdziwi mnisi w służbie instytucji – od rana do wieczora!”	145
XIII	Ku pierwszym europejskim wyborom (czerwiec 1979)	149
	Powstanie Europejskiej Partii Ludowej	149
	Grupa Chrześcijańskich Demokratów o krok dalej niż Grupa Socjalistyczna	152
	Powszechne wybory bezpośrednie – „wielka nadzieja” Chrześcijańskich Demokratów	153
	10 czerwca 1979 r. – dzień „D” dla Grupy Chrześcijańskich Demokratów i EPL	155
	Część druga Czas budowniczych (1979–1994)	161
XIV	Anatomia Grupy pochodzącej z wyborów (lipiec 1979)	163
	Imponująca delegacja niemiecka	165
	Delegacja włoska – ta druga „wielka”	168
	Silne osobowości delegacji belgijskiej, francuskiej, holenderskiej, irlandzkiej i luksemburskiej	171

XV	Życie polityczne i organizacja Grupy podczas pierwszej kadencji (1979–1984)	175
	Rozbudowanie Sekretariatu przy zachowaniu jego ponadnarodowej struktury – zadaniem Giampaola Bettamia	175
	Grupa EPL nakłania do przystąpienia parlamentarzystów greckich (grudzień 1981)	180
	Przegrana bitwa Egona Klepscha o „stołek” i wybór Paola Barbiego (1982)	180
XVI	„Inicjatywa van Aerssena” początkiem debaty instytucjonalnej w łonie grupy EPL (1979–1984)	185
	Podwójna strategia – „małe kroki” i nowy traktat Od projektu Genschera-Colomba (listopad 1981) do projektu Traktatu o Unii Europejskiej przedłożonego przez Parlament Europejski (luty 1984)	187
XVII	W kierunku całkowitego uznania Parlamentu europejskiego za współdecydujący organ budżetowy (1979–1984)	191
	Odrzucenie budżetu na 1980 r. – „pierwsza chwila prawdy” w Parlamencie pochodzącym z wyborów „Doktryna Adonnina” (1981) – budżet to dźwignia polityki, a nie zwykły dokument księgowy	194
	Próby zaradzenia kryzysom budżetowym (1981–1984)	196
	Odmowa absolutorium za wykonanie budżetu na 1982 r. – ostrzeżenie dla Komisji	198
XVIII	Wspólna polityka rolna (WPR) – budżetowa becza Danaid	201
	Skandal z nadwyżkami	202
	Modernizacja rolnictwa	203
	Grupa EPL popiera reformy Komisji	205
XIX	Dalsze stawianie czoła sowieckiemu zagrożeniu	207
	Odprężenie – stracone złudzenia „Ani czerwoni, ani martwi” – kryzys „rakietowy” (1979–1984)	209
	Dla wspólnej obrony	212

XX	Nowa fala parlamentarzystów EPL napływa po wyborach czerwcowych 1984 r.	215
	Porażka czy sukces w wyborach 14 i 17 czerwca 1984 r.?	215
	Egon Klepsch przejmuje na stałe ster Grupy	215
	Europejska koronacja Pierre'a Pflimlina, przewodniczącego Parlamentu Europejskiego, 24 lipca 1984 r.	219
	Wojna o czas wypowiedzi – „primadonny” przeciw „backbencherom”	220
	Dopasowania w połowie kadencji (styczeń 1986 i styczeń 1987)	221
	Nowy sekretarz generalny – Sergio Guccione (luty 1986)	221
XXI	W kierunku jednolitego aktu europejskiego i wielkiego rynku wewnętrznego – „Cel 1992”	223
	Korzystny kontekst polityczny (czerwiec–lipiec 1984)	223
	„Grupa Kangura” dynamizuje rynek wewnętrzny	224
	Biała Księga Komisji, akt założycielski rynku wewnętrznego	227
	Rada Europejska w Mediolanie – zwycięstwo Europejczyków (czerwiec 1985)	229
	Grupa EPL postanawia jak najlepiej wykorzystać Jednolity Akt Europejski (luty 1986)	230
	Rosnące zaangażowanie Grupy EPL w „Cel 1992”	232
	Rynek wewnętrzny – ogólny bilans pozytywny	234
XXII	Europa symboli i obywateli – od komitetu adonnina (1984) do traktatu z Maastricht (1992)	237
	Dwanaście gwiazd Aleksandra Wielkiego i Dziewięta Beethovena	237
	Zniesienie kontroli granicznych	239
	Wymiana młodzieży	240
	Obywatelstwo europejskie	241
	Europejski rzecznik	242
	Bierne i czynne prawo wyborcze w wyborach municypalnych i w wyborach do Parlamentu Europejskiego	243
XXIII	Obrona praw człowieka i walka z biedą	245
	Utworzenie Nagrody im. Sacharowa	245
	Komisja a prawa kobiet	247

Kryzys jugosłowiański – uchodźcy	250
Prawa człowieka w krajach bloku sowieckiego	251
Ameryka Południowa i Ameryka środkowa między dwoma totalitaryzmami	253
„...Wolność nie jest możliwa tam, gdzie panuje głód”	255
Powrót do dialogu między Północą a Południem – Konwencja z Lomé II	257
„Szczególna ceremonia” – Lomé III	259
Główny cel Konwencji Lomé IV – kampania na rzecz demokracji w Afryce	260
XXIV Trzecia kadencja demokratycznie wybieranego Parlamentu – powiększenie politycznej rodziny EPL (1989–1994)	263
Przystąpienie hiszpańskiej Partido Popular	264
„Zamrożenie” kandydatury brytyjskich konserwatystów... (lipiec 1989)	265
...wreszcie zaakceptowanej (kwiecień 1992)	268
Stopniowa feminizacja i odmładzanie Grupy EPL	269
Kobiety i mężczyźni z charakterem w galaktyce EPL	271
Niespodzianka – pojawienie się Valéry'ego Giscarda d'Estaing (grudzień 1991)	274
Zmiany w Zarządzie Grupy – przewodniczący Leo Tindemans i nowe twarze w Sekretariacie (styczeń 1991–lipiec 1994)	274
XXV Upadek muru berlińskiego (listopad 1989), zjednoczenie Niemiec i upadek imperium sowieckiego (1991)	277
Niespodziewany przewrót	277
Pierwsze oznaki zmian w Związku Radzieckim	278
Prezydium Grupy EPL w Moskwie (marzec 1987)	279
Pęknięcia w murze hańby (początek 1989 r.)	280
Reakcja Grupy na upadek muru berlińskiego (październik 1989)	281
Grupa EPL jest za szybkim zjednoczeniem Niemiec w łonie Unii Europejskiej	284
Rozpad ZSRR (grudzień 1991)	287
Świat bałtycki odzyskuje „swoje miejsce na mapie Europy i w świadomości krajów zachodnich”	287

XXVI	Konflikt w jugosławii (1990–1995) i jego konsekwencje	291
	Znów wojna w Europie	291
	Ku niepodległości państw zachodniobałkańskich	292
	Wojna, rzezie, czystki etniczne w Bośni (1992–1995)	296
	Plan Vance'a-Owena	297
	Humanitarne i polityczne inicjatywy Grupy EPL-CD	298
	Koniec konfliktu w Bośni i Hercegowinie	299
XXVII	Rola Grupy EPL w powstawaniu traktatu z Maastricht (1992)	301
	Narada w Rzymie (listopad 1990) – parlamentarzyści krajowi i eurodeputowani myślą o federalnej Europie	301
	Świadomość, że kontynent się jednoczy, i bezzwłoczne działanie	302
	Kongres EPL w Dublinie (15–16 listopada 1990 r.) ustalił wymagania w przeddzień konferencji międzyrządowych 1991 r.	303
	„Grupa sześciu w EPL” – napęd polityczny podczas negocjacji w Maastricht (1991–1992)	304
XXVIII	Traktat z Maastricht nosi znamię Chrześcijańskich Demokratów	309
	Wielki krok ku integracji europejskiej	309
	Referendum w Danii, dotkliwy sprzeciw ludności (czerwiec 1992)	311
	Raport Hermana na temat konstytucji europejskiej (luty 1994)	312
XXIX	Rozszerzenie o Austrię, Szwecję i Finlandię	315
	Efemeryczny Europejski Obszar Gospodarczy (1992)	315
	Przeszkoda neutralności	316
	Nie ma rozszerzenia bez pogłębienia?	317
	Grupa EPL głosuje za przystąpieniem trzech państw	319
	Część trzecia Czas odnowicieli (1994–2009)	321
Prolog	Ewolucja Grupy EPL od 1994 do 2009 r. – „success story”	323
XXX	Grupa EPL pod kierownictwem Wilfrieda Martensa (1994–1999)	327

Nowi posłowie w Grupie – czerwiec 1994 r.	327
Prezes partii obejmuje przewodnictwo w Grupie (lipiec 1994)	332
Śmiertelne ryzyko konkurencji po prawej stronie – strategia riposty Kohl-Martens	335
„Rozmowy w bungalowie” 24 marca 1998 r. i przyłączenie się Forza Italia do Grupy 9 czerwca 1998 r.	338
XXXI Grupa EPL-ED pod przewodnictwem Hansa-Gerta Poetteringa (1999–2007)	343
Wielkie zwycięstwo – Grupa EPL-ED staje się największą grupą polityczną Parlamentu (1999)	343
Hans-Gert Poettering wybrany na przywódcę Grupy (13 lipca 1999 r.)	349
Pierwsze działania polityczne nowego przewodniczącego – nazwa Grupy EPL-ED, przywództwo w Parlamencie Europejskim dla EPL-ED, delikatna kwestia austriacka	351
„To be or not to be” w Grupie? – znowu pytają brytyjczy konserwatyści	354
Nowi posłowie w czerwcu 2004 r. i w styczniu 2007 r.	356
XXXII Sekretariat Grupy EPL-ED w latach 1994–2009	363
Kierownictwo Sekretariatu – Gerhard Guckenberger, Mário David, Klaus Welle, Niels Pedersen, Martin Kamp	363
Odnowa i profesjonalizacja	369
Windy w wieży Babel i walizki na kółkach	371
Rzemieślnicy jednego dnia czy budowniczowie katedr?	374
XXXIII Zjednoczyć kontynent – unia licząca od 15 do 27 członków	377
Otworzyć drzwi do Europy – historyczna decyzja kopenhaska z czerwca 1993 r.	377
Strategia przedakcesyjna Grupy EPL	379
Tezy EPL zostają potwierdzone przez Radę Europejską w grudniu 1997 r.	384
Przygotowanie rozszerzenia w Parlamencie i wewnątrz Grupy	386
Europa odnaleziona	388

XXXIV	Instytucjonalne <i>Rendez-Vous</i> – Amsterdam (1997): Połowiczny Sukces, Nicea (2000): Porażka	393
	Niezbędne <i>rendez-vous</i> z artykułu N Traktatu z Maastricht	393
	Traktat amsterdamski (październik 1997) – między światłem a cieniem	395
	Znowu unijny dylemat – czy należy poświęcić pogłębienie na rzecz rozszerzenia?	399
	Porażka Nicei (grudzień 2000)	401
XXXV	Dać przyszłość unii – od konstytucji europejskiej (październik 2004) do traktatu z lizbony (październik 2007)	403
	Po porażce konferencji międzyrządowej w Nicei (grudzień 2000) – sukces Konwentu Europejskiego (2002)	403
	Wpływy EPL-ED w Prezydium Konwentu (luty 2002–czerwiec 2003)	408
	Ku Traktatowi konstytucyjnemu (październik 2004)	411
	„Uderzenie pioruna” – negatywne wyniki referendum we Francji i w Holandii (maj 2005)	413
	Odnowa nadziei ze strony Paryża – uproszczony Traktat lizboński z 13 grudnia 2007 r.	414
	Z kolei Irlandia odmawia (13 czerwca 2008 r.)	416
XXXVI	Parlament wzmacnia kontrolę polityczną nad komisją – rola Grupy EPL w historii komisji Santera (1994), Prodiego (1999) i Barroso (2004)	419
	Nowe relacje międzyinstytucjonalne między Parlamentem a Komisją po Maastricht (1992)	419
	Komisja Santera rozpoczyna progresywną „parlamentaryzację” europejskiego systemu politycznego (1994–1999)	421
	Komisja Prodiego daje Grupie EPL-ED okazję, aby postawić swoje wymagania (1999–2004)	427
	Komisja Barroso otrzymuje zdecydowane poparcie Grupy EPL-ED (2004–2009)	430

XXXVII Rynek wewnętrzny i globalizacja	433
„Rynek wewnętrzny” z 1993 r., czynnik wzrostu?	433
Europa „wzrostu i zatrudnienia” organizuje się wokół strategii z Lizbony	437
Trzy sukcesy dla obywateli – tańsze taryfy telefoniczne, lepsza jakość usług oraz ochrona środowiska	439
Grupa popiera ekspansję światowego handlu (rundy w Seattle, Doha i Cancún...)	443
XXXVIII Euro – tarcza przeciw międzynarodowemu chaosowi monetarnemu (1999–2009)	447
„Długa droga do euro”	447
Walka o kryteria konwergencji	452
Niezbędna niezależność Europejskiego Banku Centralnego	455
Euro, sukces EPL	456
Październik 2008 – światowy kryzys finansowy, Europejczycy stawiają mu czoła, opierając się na Eurogrupie i sile jednolitej waluty	458
Europejski rząd gospodarczy?	459
XXXIX Nowa strategia międzynarodowa Grupy w rozszerzonej Europie	461
Europejskie dążenia zachodnich Bałkanów	461
Grupa wspiera siły demokratyczne na Białorusi, Ukrainie, w Mołdawii i Gruzji	464
Trudne relacje z Rosją	469
Pozostać otwartym na kraje śródziemnomorskie i świat arabski	470
„Sumienie” Turcji (2004)	472
XL Wolność, bezpieczeństwo i wymiar sprawiedliwości w Unii europejskiej	475
Zrealizować swobodę przepływu osób – przestrzeń Schengen (1985–1995)...	475
...Ale także zapewnić bezpieczeństwo	477
Walka z narkotykami	479
Nowe zagrożenia terrorystyczne	480
EUROPOL	483

	Kontrola polityki imigracyjnej	486
	Dla pewniejszej Europy	489
XLI	Duchowe wartości Grupy EPL-ED – dialog i tolerancja	491
	„Budujmy Unię wartości”	491
	Prawa podstawowe	492
	Wartości EPL w konstytucji europejskiej – dyskusja nad nawiązaniem do „dziedzictwa judeochrześcijańskiego”	494
	Dialog z Kościołem prawosławnym	498
	Otwarcie się Grupy na świat muzułmański	501
	Spotkania z Dalajlamą	502
	Sztandarowa wartość dla Grupy – tolerancja	503
	Ikona Grupy EPL – Robert Schuman	505
XLII	Otwarcie Grupy EPL-ED na społeczeństwo obywatelskie i politykę europejską	507
	Grupa wychodzi na spotkanie Europejczyków	507
	Dni studyjne i spotkania poza Biurem Grupy	507
	Refleksja perspektywiczna w łonie Grupy – od Nostradamusa (1996) do European Ideas Network (2002)	512
	Zachowanie uprzywilejowanych stosunków z parlamentami narodowymi	519
XLIII	Grupa EPL-ED pod przewodnictwem Josepha Daula (2007–2009) i sukces w wyborach w czerwcu 2009 r.	523
	Wybór Josepha Daula i nowe Prezydium Grupy (9 stycznia 2007 r.)	523
	Zorganizowanie prac parlamentarnych z maksymalną skutecznością	526
	Osobiste zaangażowanie Josepha Daula we wsparcie siostrzanych partii w krajach Europy środkowej i Wschodniej	531
	Przewodniczący Grupy, prezydencja niemiecka (styczeń–czerwiec 2007) i francuska (lipiec–grudzień 2008)	537
	Zapowiedź zawirowań w Pradze – niebezpieczna prezydencja czeska w Unii (1 stycznia–30 czerwca 2009 r.)	541

Polityczne przygotowanie wyborów do Parlamentu Europejskiego w czerwcu 2009 r.	543
Znaczący sukces Grupy EPL w dniu 7 czerwca 2009 r.	548
Joseph Daal przy sterach po reelekcji na przewodniczącego Grupy w dniu 23 czerwca 2009 r.	549
Intensywny okres przygotowań do pierwszego posiedzenia w dniach 14–16 lipca 2009 r.	552
Wybór Jerzego Buzka, pierwszy sukces EPL w nowej kadencji	553
Podsumowanie Korzenie, dziedzictwo, przyszłość	555
Wyjaśnić i nadać sens historii Grupy	555
Kryzysy, oznaki zmian	556
Przekonania i tolerancja	556
Wnioski, jakie należy wyciągnąć z epizodu brytyjskiego	559
Nowi „członkowie założyciele” ponownie zjednoczonej Europy	562
Odpowiedzialność przyszłych pokoleń	563
Pięć warunków przyszłego sukcesu EPL	564
„Europa, to kwestia wojny lub pokoju”	565
Aneksy	
Aneks 1 Chronologia	569
Aneks 2 Lista członków Grupy CD, EPL, EPL-ED od 1952 r.	581
Aneks 3 Kadencje, przewodniczący, sekretarze generalni	605
Aneks 4 Laureaci medalu Roberta Schumana	609
Aneks 5 Przedstawiciele Grupy EPL w Parlamencie Europejskim i udział delegacji narodowych w Grupie	613
Aneks 6 Spotkania zewnętrzne Grupy EPL	629
Aneks 7 Indeks nazwisk osób	637
Aneks 8 Lista urzędników Grupy na dzień 31 grudnia 2008 r.	655